

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 10-09-14605 כסלו ואח' נ' דגן

בפני כב' השופטת הלית סילש

תובעים

1. ליאור כסלו
 2. אמיר בן-דב
 3. שחר יהודה אלטרמן- נמחק.
 4. יואב פרלמן
 5. רמי מזרחי-נמחק.
 6. יורם משה שפירר
 7. רון לבנה
- כולם באמצעות ב"כ עוה"ד זנדר ואליהו.

נגד

נתבע

צבי דגן
ע"י ב"כ עו"ד בן צוק

פסק דין

- 1
- 2 לפני תביעה במסגרתה עותרים התובעים כי בית המשפט יורה לנתבע לפצותם בגין נזקיהם מכוח
- 3 העתקה ושימוש בתמונות ומאמרים של התובעים, באתר האינטרנט של הנתבע
- 4 <http://tukupedia.com> (להלן: "האתר").
- 5
- 6 בכתב התביעה, טענו התובעים כי הינם צפרים, למחייתם או כתחביב, במשך שנים ארוכות.
- 7 התמונות והמאמרים אשר צולמו או נכתבו על ידי מי מהם, הועלו על ידם לאתר האינטרנט של
- 8 הנתבע 1 או לאתרים מורשים אחרים, תחת הבהרה כי ההלו חוסים תחת הגנת הוראות חוק זכות
- 9 היוצרים התשס"ח 2007 (להלן: "חוק זכות יוצרים")
- 10
- 11 לטענתם, הנתבע העתיק מאתרו של הנתבע 1 וכן מאתרים אחרים **כשבע מאות צילומים** שצולמו על
- 12 ידם, וזאת לאתר שבעלותו כנוצר לעיל.
- 13 עוד נטען כי הנתבע העתיק, בנוסף, **מאות טקסטים** שנוסחו ונערכו ביחס לאותן תמונות, ו**שני**
- 14 **מאמרים** שנכתבו על ידי מי מהם.
- 15 לשיטת התובעים, הנתבע עשה כל אלו, תוך הסרת סימן זכות היוצרים מן התמונות והמאמרים
- 16 ("C"), הסרת שמות התובעים מהתמונות, העדר ייחוס הקרדיט לכיתוב ואף ייחוס המאמרים
- 17 לנתבע עצמו.
- 18 משהתבררה לתובעים במהלך שנת 2010, התנהלותו של הנתבע, הוגשה התביעה.
- 19

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 10-09-14605 כסלו ואח' נ' דגן

- 1 בשלב קדם המשפט, ביקשו התובעים 3 ו- 5 לחזור בהם מן התביעה, וההליך נמשך בעניינם של יתר
2 חמשת התובעים.
- 3
- 4 בכתב ההגנה המקורי, אשר נכתב על ידי הנתבע, שעה שהוא אינו מיוצג, טען הנתבע כי לאחר שיצא
5 לגמלאות, ועל מנת למלא את זמנו בתחום אותו הוא חובב (בעלי חיים ועיבוד תמונות) הוא מצא
6 לערוך תמונות שמצא באינטרנט או נשלחו אליו על ידי אחרים, ולהעלותן לאתר המיועד לציבור
7 ואשר הוקם על ידו תחת השם "תוכיפדיה".
- 8
- 9 בכתב ההגנה נאמר כי הנתבע מעולם לא טען כי התמונות צולמו על ידו; כי עריכת הסרת הקרדיטים
10 לא נעשתה אלא במסגרת עריכת התמונה והתאמתה לפורמט אחיד של התמונות.
- 11
- 12 הנתבע הכחיש כי נגרמו לתובעים או מי מהם נזקים כלשהם, כי פעל בתום לב ובתמימות, וממילא
13 הוא נכון בכל עת להסיר את התמונות מן האתר.
- 14
- 15 בהמשך, הוגשה בקשה לתיקון כתב ההגנה. מצאתי להיעתר לבקשה, ובמסגרת כתב ההגנה המתוקן
16 הוספו דגשים שונים לרבות לעניין מהות השינויים שבוצעו בתמונות, אי היות האתר- "אתר
17 מסחרי", והעדר כל כוונת זדון מצידו של הנתבע או ניסיון להתעשרות.
- 18
- 19 בתחילתו של ההליך עתרו התובעים לקבלתם של לסעדים שונים לרבות צווי עשה ומניעה.
20 בהמשך, שהובהר כי התמונות נשוא התביעה הוסרו מאתרו של הנתבע, וכך גם המאמרים, נותרה אך
21 עתירתם של התובעים לפיצוי.
- 22
- 23 אקדים ואומר כי הגם שעסקינן בתביעה אחת של חמישה תובעים, נדרשתי לצורך ההכרעה בתיק זה
24 לבחון את ענייניו של כל אחד מהם בנפרד וזאת בהיבטים שונים לרבות מהות ההפרות הנטענות,
25 זהות התובע, היקף ההפרה הנטענת וכיוצא באלו.
- 26
- 27 **לאחר שעיינתי בכתבי הטענות, תצהירי ועדויות הצדדים בפני, ונתתי דעתי לסיכומי הצדדים,**
28 **באתי לכלל מסקנה כי דין התביעה להתקבל באופן חלקי. טעמי והיקף החלטתי להלן.**
- 29
- 30 טענתם המרכזית של התובעים הייתה להעתקה, שינוי ושימוש בתמונות, בטקסטים ובמאמרים.
31
- 32 נוכח כך, הוראות החוק המהותיות להכרעה בתיק זה הינן הוראות חוק זכות יוצרים, כמו גם
33 הוראות דיני עשיית עושר ולא במשפט תשל"ט 1979, ופסיקתם של בתי המשפט העליון והמחוזי
34 בסוגיות הנדונות.
- 35

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 10-09-14605 בסלו ואח' נ' דגן

1 סעיף 4(א1) לחוק זכות יוצרים קובע כי זכות יוצרים תהא, בין היתר, ביצירה מקורית שהיא
 2 "יצירה ספרותית" ו-"יצירה אומנותית".
 3
 4 בסעיף 1 לחוק זכות יוצרים, הוא סעיף ההגדרות כולל בחובו הגדרות על פיהן:
 5
 6 **"יצירה ספרותית"** היא לרבות יצירה המבוטאת בכתב, הרצאה, טבלה, לקט, וכן תוכנת מחשב;
 7 **"יצירה אומנותית"**, כוללת בחובה גם יצירת צילום.
 8 **"לקט"** - לרבות לקט של נתונים.
 9
 10 השאלה הראשונה אליה נדרשתי הינה האם יש לראות בצילומים/תמונות, במלל הנלווה לתמונות
 11 ובמאמרים, כדי יצירה מקורית, המוגנת מכוח הוראות חוק זכות יוצרים.
 12
 13 מצאתי כי התשובה לשאלה זו, היא חיובית.
 14
 15 הגם שהנתבע לא העלה בעניין זה כל טענה, באיזה מכתבי הגנתו, הוא שב והפנה במסגרת החקירה
 16 הנגדית והסיכומים את שימת הלב לטענה על פיה לא הוכח כי היצירות הינן "יצירה מקורית", ולא
 17 הוכחה בעלותם של התובעים באותן יצירות.
 18
 19 יש בטענות אלו כדי הרחבת חזית ברורה, ודי היה בכך על מנת להביא לדחיית הטענה.
 20 עוד יודגש כי לצורך הגשת כתב ההגנה המתוקן הסתייע הנתבע בעורך דין, וממילא העובדה כי לא
 21 היה מיוצג, בשלב זה או אחר, אין בה כדי מתן פתח להצגתן של טענות חדשות. כתבי הטענות, הם
 22 אלו המגדירים את הסוגיות שבמחלוקת בין הצדדים.
 23
 24 ואולם, גם מהותית, ולגופן של טענות, הוכח בפני כי מדובר ביצירות מקוריות, וביצירות שהתובעים
 25 הינם בעלי הזכויות המלאות בהן.
 26
 27 הכרה בקיומה של זכות יוצרים תעשה מקום בו קיים ביטוי מוחשי של רעיון או שהיה במעשיו של
 28 טוען הזכות כדי יצירה של דבר מה אחר, מקורי, הנובע מיישום, חיבור או מימוש חומרי הגלם שהיו
 29 בפניו.
 30
 31 קיימות שתי אסכולות משפטיות בסוגיה זו של "מקוריות".
 32 לפי האחת, די בהוכחת השקעה, כישרון ומאמץ בהגשת הנתונים או מצבורם, על מנת שתוכר
 33 היצירה, כיצירה מקורית מוגנת.
 34 לפי האחרת, אין די בעבודה, קשה ככל שתהא, אלא שעל הטוען לזכות להוכיח כי קיים בתוצר דבר
 35 מה נוסף, "ניצוץ של יצירתיות".

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 10-09-14605 כסלו ואח' נ' דגן

1 בין אם יהא הקורא שייך לאסכולה הראשונה ובין אם לשנייה, בתיק זה, הורם הנטל המוטל על
2 התובעים להוכחת היות התמונות, הלקט והמאמרים, כדי "יצירה מקורית".

3

4

ומן הכלל אל הפרט;

5

6

הצילומים

7

8 בהתייחס לתמונות (מאות במספר) הוכח בפני כי אלו זיקקו לתוך שנייה בודדת, תמונתו של בעל
9 חיים, בנקודת זמן מוגדרת, במקום פרטני, בתוך סביבתו הטבעית של בעל החיים, לעיתים תוך מתן
10 אפשרות למתבונן לחזות באמצעותן בתנועה ייחודית, בממשק בין בעל חיים אחד למשנהו או קשריו
11 עם הסביבה.

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

מעדויות כל התובעים עלה כי לעיתים נדרשו לחודשים ארוכים לצורך צילום איזה מן התמונות,
וממילא מקום הימצאותן של הציפורים, שלבי חייהן, מקום קינון, והרגלי נדידתן, חייבו ידע רב
מקדים וסבלנות מרובה.

עוד עלה מעדויות התובעים כי הציוד לו הם נדרשו לצורך הצילום, הינו רב ערך.

העובדה כי מדובר בבעלי חיים אשר גם אנשים אחרים יכולים היו לכאורה לצלם (בין כולם ובין
חלקם), אין בה כדי לאיין את התוצאה הנובעת לא אך מן ההשקעה או הכישרון, אלא גם מהידע,
מימושו, וחשוב מכך, תוצאות שילובם של כל אלו יחד, המגיעים כדי הצגתה של תמונה אחת,
מקורית וייחודית.

ההחלטה (ויישומה) לצילום דווקא בנקודת זמן מסוימת, בתאורה מסוימת, מזווית מוגדרת, ותוך
"תפיסתו של רגע", היא אומנות לכל דבר ועניין.

תיאור בעלי החיים

בהתייחס למה שהוגדר על ידי התובעים 1 ו-4, כ"מאמרים"- מצאתי כי אכן מדובר ביצירה מקורית,
הגם שאיני סבורה שיש לכנותה כ"מאמר" אלא דווקא כלקט של נתונים, המגיעים כדי יצירה
ספרותית כמשמעותו של מונח זה בהוראות חוק זכות יוצרים.

במסגרת ע"א 2811/93 **Robert e eisenman ואח' נ' קימרון אלישע** פורסם בדטה חוק ומשפט
(בתאריך 30.8.00), קבע בית המשפט העליון מפי כב' השופט טירקל כי "יצירה ספרותית" כהגדרתה
בהוראות החוק, כוללת, בין השאר, גם ליקוט, וכי :

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 10-09-14605 בסלו ואח' נ' דגן

1
2 **"אין נפקא מינה שה- "חומר הגולמי" להרכבת הלוחות הוא נחלת הכלל... השאלה אם יש בלוחות**
3 **המשיב יצירה מקורית מפאת המחשבה, העמל או המיומנות שהושקעו בהם, צריכה להיחתך על**
4 **פי עיון בעבודות המחבר בשלמותה"**

5
6 ובהמשך:
7 **"השאלה שלפנינו היא אם יש לקימרון זכות יוצרים בטקסט המפוענח מכוח אחד או יותר מן**
8 **הדברים שעשה: הצירוף הפיזי של הקרעים, סידורם, פיענוח הכתוב שעליהם והשלמת החסר**
9 **שבין הקרעים. האם אותה "רוח", אותה "נשמה" שהפיח בקרעי המגילה, מכוח הידע והכישרון**
10 **שלו – שאני מציע לכנות "שאר רוח" שלו (במשמעות "יתרון הרוח" לפי אחד הפירושים למלים**
11 **במלאכי, ב', ט"ו), עושים א הטקסט המפוענח בשלמותו ליצירה המוגנת על ידי החוק".**
12 (ראה בעניין זה סעיף 10 לפסק הדין).

13
14 במקרה שבפני לקט הנתונים, כולל בחובו תיאור פיזי של בעל הכנף, היקף תפוצתו בעולם, מזונו,
15 שאלת היותם בסכנת הכחדה, אזורי מחייתם ומקום מומלץ לצפייה.
16 אני מודעת היטב לכך שהנתונים אשר נטען כי הועתקו מאתר התובע 1, יכול ויאותרו גם על דרך של
17 חיפוש באתרים אחרים. מכאן כי "חומר הגלם" הוא אכן נחלת הכלל.
18 עם זאת, היצירה באה לידי ביטוי בשילובם של הנתונים, בחיבורם, ובמתן האופי הייחודי לאותו
19 מכלול של נתונים, כדי הצגתה של תמונה עובדתית מלאה, ייחודית, כמו גם שילובם עם התמונה
20 הרלוונטית.

21
22 **המאמרים**
23 תחת כותרת זו מצאתי לכלול את מאמרו של התובע 6 לעניין מערכת היחסים שבין הקוקייה לעורב.
24
25 עיון בטקסט עצמו מלמד כי מדובר לכאורה בהיקף נתונים רב ובעבודה מעמיקה, ייחודית, תוצאה
26 של מחקר שנמשך כ-שש עשרה שנים.

27
28 טענותיו של הנתבע בעניין זה במסגרת הסיכומים לא אך שהיה בהן כדי הרחבת חזית, אלא שלא
29 נמצא בהן עובדתית, כל ממש, הן לא תאמו את הראיות שהוצגו לעיוני. (לעניין זה ראה סעיף 20
30 לסיכומים).

31
32 העובדה כי התובע 6 העיד כי ייתכנו "חומרים נוספים" בנושא בו נכתב המאמר, אינה מאיינת את
33 טענתו של התובע 6 כי מדובר בעבודת מחקר, ואינה הופכת את המחקר לכזה שאינו עומד בתנאי
34 הוראות חוק זכות יוצרים, לצורך הכרה בו כיצירה ספרותית.

35

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 10-09-14605 כסלו ואח' נ' דגן

1 עיון באותו מאמר מגלה, על פניו כי הוא מבוסס, בין היתר, על תצפיות וניסויים שנערכו על ידי
2 הכותב במשך שש עשרה שנים, ויש בו כדי מתן מענה לשאלות הנוגעות לנושא.

3

4

הבעלות ביצירות המקור

5

6 באשר לבעלות ביצירות המקור, גם זו הוכחה בפני, באמצעות תצהירי כל אחד מן התובעים, לא כל
7 שכן שילובם, עדויותיהם בפני, הצילומים מתוך אתרו של התובע 1, הכיתוב בתוך האתר, הגלריה
8 של התובע 6, ההוכחה בדבר בעלותם של התובעים 1 ו- 6 באתרים מהם נטען כי הועתקו היצירות,
9 כמו גם העובדה הפשוטה כי היצירות הוצגו כשהן נושאות את שמות התובעים והוכחה בעלותם של
10 התובעים 1 ו- 6 באתרים מהם נטען כי הועתקו היצירות.

11

12 הנתבע הוסיף וטען כי לא הוצגה היצירה "המקורית" הראשונית של מי מהם, וביקש, ככל הנראה
13 ללמוד מכך על אי הרמת נטל ראייתי המוטל על התובעים. אין בידי לקבל טענה זו של הנתבע.

14

15 דומה כי עיקר טענותיו של הנתבע בעניין זה התייחסו לתמונות.

16

17 ואולם, השאלה המהותית, הבסיסית, הינה האם התמונה כפי שהוצגה בפני וכפי שהוצגה במסגרת
18 אתר האינטרנט של התובע 1 והגלריה של התובע 6, מהווה יצירה מקורית כמשמעות מונח זה
19 בהוראות החוק, והאם התובע הפרטני, הוא זה אשר צילם את התמונות נשוא תביעתו. מצאתי כי
20 התשובה לכך היא חיובית.

21

22 ויודגש, גם אם התמונה צולמה בצורה מסוימת, ועוצבה או "טופלה" על ידי הצלם, לצורך הבאתה
23 לכלל המוצר המוגמר כפי שהוצג באתר האינטרנט, לא אך שאין בכך כדי לאיין את היותה יצירה
24 מקורית, אלא שיכול שיש בכך כדי ליתן לכך משנה תוקף.

25

26 העובדה כי התובע העביר עותק קשיח של הצילום לתיק בית המשפט, אינה הופכת את היצירה ללא
27 מקורית.

28

29 למעלה מן הצורך אציין כי ממילא במסגרת 1/1 הועבר הדיסק הכולל את מלוא הנספחים שצורפו
30 לתצהירי התובעים, ובנוסף, העידו התובעים בפני כי הקובץ המקורי, המצוי בידיהם, אינו ניתן
31 לצפייה או פתיחה ככזה, אלא שהוא דרש את המרתו לקובץ (כמו JPEG) הניתן לצפייה.

32

33 באשר למאמר ולתיאורי בעלי החיים, לא ברור לי איזו יצירה "מקורית" על התובע 6 לספק, ומדוע
34 יש לצרף את הטייטה או הנוסח המקורי להליך, כתנאי לגיבוש תביעתם של התובעים.

35

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 10-09-14605 כסלו ואח' נ' דגן

1 אוסיף ואציין כי בהתייחס לתיאורם של בעלי החיים (בעניינם של התובעים 1 ו-6), הוכח כי ה-
2 "מקור" נוסח לתוך אתר האינטרנט של התובע 1 על ידו.

3
4 למעלה מכל אלו, שאלת הבעלות ביצירה המקורית היא שאלה עובדתית.
5 לאחר שנתתי דעתי לכלל הראיות בתיק, נחה דעתי כי התובעים הרימו את הנטל להוכיח כי אכן,
6 הבעלות ביצירות המקוריות, הן של כל אחד מהם.

7
8 לעניין זה, אין לי אלא להוסיף ולהפנות את הצדדים להוראות סעיף 64 לחוק זכות יוצרים הקובע
9 חזקה כי כאשר מופיע על היצירה, בדרך מקובלת, שמו של אדם כיוצר היצירה, חזקה היא שאותו
10 אדם הוא יוצר היצירה. חזקה זו לא נסתרה.

11
12 בשולי סוגיה זו אציין כי לכל היותר, גם אילו היו מתקבלות כל טענותיו של הנתבע בסוגיה זו
13 (וכאמור לא מצאתי לקבלן), דומה כי היה מקום לראות את התמונות המפורסמות באינטרנט כ-
14 "יצירה נגזרת" כמשמעות מונח זה בסעיף 11 לחוק זכות יוצרים, וממילא זו מוגנת אף היא מכוח
15 הוראות החוק (בין היתר, סעיף 16 לחוק).

16
17 על בסיס כל אלו באתי לכלל מסקנה כי יש לראות ביצירות הנטענות, כיצירות מקוריות, כמשמעות
18 מונח זה בסעיף 4 לחוק זכות יוצרים.

19
20 **שאלת היות הנתבע "המעתיק"**

21
22 הוכח בפני כי התמונות, כולן, מצאו דרכן לאתר "תוכיפדיה".

23
24 כמו כן, לא הייתה מחלוקת עובדתית כי הנתבע הוא הבעלים והמקים של אתר "תוכיפדיה".

25
26 הצדדים היו חלוקים בשאלת זהות הגורם אשר העתיק את היצירות בפועל לאתר הנתבע, כמו גם
27 ההשלכה של ההכרעה בשאלת הזהות על שאלת חבותו של הנתבע.

28
29 לאחר שנתתי דעתי לכלל טענות הצדדים וראיותיהם ביחס לשאלות אלו, באתי לכלל מסקנה כי
30 הנתבע הוא זה אשר העתיק, ולו את חלק הארי של היצירות, וממילא אינו יכול לחסות תחת הטענה
31 בדבר העתקת היצירות על ידי אחרים באמצעות הפורום הפתוח לציבור, מן הטעמים שיפורטו להלן.

32
33
34
35

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 10-09-14605 בסלו ואח' נ' דגן

במסגרת כתב ההגנה המקורי, טען הנתבע את הדברים הבאים:

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35

”הקדמה קצרה

**יצאתי לגמלאות וחיפשתי תחביב לעסוק בו.
למדתי את תוכנת עיבוד התמונות "פוטושופ" והתלהבתי מיכולותיו.
שילבתי את המיומנות הזו עם אהבתי לטבע ובמיוחד- לציפורים והתחלתי לערוך תמונות להנאתי
וכדי להעביר את הזמן.
לימים העליתי אותם לאתר כדי להציגם לקהל הרחב.
עשיתי זאת בתמימות ובלא כוונות זדוניות.
היום, אני יודע שטעיתי ואני מתנצל על כך בפני התובעים, אפילו שלא ממש נפגעו מבחינת כספית.
2. לא כל התמונות נלקחו על ידי, חלקם- על ידי גולשים שונים שאין לי שליטה עליהם”.**

במסגרת סעיף 4 לכתב ההגנה המתוקן, נטען כי חלק גדול מהתמונות נלקחו על ידי גולשים, שאין לנתבע שליטה עליהם. עם זאת, אישר הנתבע גם במסגרת כתב הגנה זה, כי חלק מן התמונות נלקחו על ידו.

כך או כך, גם הנתבע עצמו אישר כי חלק מן התמונות הועתקו על ידו.

באשר למאמרים והטקסטים עם תיאורי בעלי החיים, לא נמצאה באיזה מכתבי ההגנה, הכחשה כלשהי עניינית ופרטנית, כי אלו לא הועתקו על ידי הנתבע.

ההכחשה לעניין זה, נוצרה, לראשונה, במסגרת התצהיר, והתחזקה במסגרת החקירה הנגדית.

קיים פער בין הגרסאות בכתבי ההגנה בסוגיית התמונות, ובין כתבי ההגנה לתצהיר העדות הראשית וחקירתו של הנתבע, בכל הנוגע לתמונות ולטקסטים.

ככלל, ניתן למצוא שינוי מגמה ברור, בגרסתו של הנתבע, בזמן ניהולו של ההליך, ככל שהדבר נוגע להיקף מעורבותו, אחריותו, זיכרונו והבנתו.

במגמה זו, היה כדי להשליך על שאלת תום הלב של הנתבע.

באשר לטקסטים, שינוי גרסאות אלו הוא מהותי.

כאמור, במסגרת כתבי ההגנה, אין כל הכחשה מפורשת לעניין הטקסטים, או איזה מהם.

זה גם המקום לציין כי הנתבע אישר שאת כתב ההגנה המתוקן הגיש בסיוע של עורך דין.

(בעניין זה ראה עמוד 30 שורות 17-18 לפרוטוקול)

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 10-09-14605 כסלו ואח' נ' דגן

- 1 גם במסגרת תצהיר העדות הראשית אישר הנתבע כי חלק מהתכנים והתמונות הועלו על ידו (ראה
2 סעיפים 6 ו-9 לתצהיר).
- 3
- 4 עם זאת, במסגרת החקירה הנגדית, נמצאו מספר גרסאות.
- 5
- 6 בתחילה משנשאל הנתבע מהיכן לקח את הטקסטים השיב:
7 **לא זוכר. אני לא חושב שאני לקחתי.**
8 (בעניין זה עמוד 30 שורה 2 לפרוטוקול הדיון).
- 9
- 10 בהמשך משעומת עם הטענה כי הטקסטים מצויים באתר התובעים בלבד, ותוך שיש כיתוב מפורש
11 בדבר זכות היוצרים, השיב הנתבע:
12 **"לא העתקתי אף אחד מהטקסטים. לא נראה לי. עד כמה שאני זוכר לא.**
13 (בעניין זה ראה עמוד 30 שורה 5 לפרוטוקול הדיון).
- 14
- 15 בהמשך החקירה, התחדדה התשובה כאשר הנתבע כבר טען מפורשות לעניין שינוי המאמר של
16 התובע 6 את הדברים הבאים:
17 **"לא אני העלתי אותו ולא אני כתבתי אותו".**
18 (בעניין זה ראה עמוד 36 שורה 6 לפרוטוקול).
- 19
- 20 נוכח ריבוי הגרסאות, ובעיית הזיכרון, יקשה עלי לאמץ את טענות הנתבע.
- 21
- 22 בנוסף, וחשובה מכך, היא העובדה כי בכל הנוגע למאמרו של התובע 6, נמצא אותו מאמר, כשהוא
23 ערוך באתרו של הנתבע וכאשר שמו של הנתבע מופיע בכותרת במפורש, כאילו נכתב המאמר
24 על ידו
- 25
- 26 הדעת נותנת כי ככל שהיה המאמר מועתק על ידי צד שלישי, כלשהו, לא היו אלו פרטיו של הנתבע
27 שהיו מופיעים על גבו.
- 28
- 29 הנתבע עומת עם טענה זו במסגרת חקירתו הנגדית ונשאל האם משהו אחר, צד ג', לקח את המאמר
30 ושם את דווקא שמו של הנתבע ככותב המאמר, והשיב:
31 **"נראה, יש הרבה פעמים דברים כאלו".**
32 (בעניין זה ראה עמוד 36 שורה 8 לפרוטוקול הדיון).
- 33 בהמשך טען כי ייתכן ומדובר בילדים בני 10-14 אשר חושבים שכך הם צריכים לעשות.
34 (ראה בעניין זה עמוד 36 שורות 18-19 לפרוטוקול הדיון).
- 35

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 10-09-14605 כסלו ואח' נ' דגן

1 איני מוצאת תשובותיו אלו של הנתבע כסבירות, ואף לא בקירוב לכך.
 2
 3 ויודגש, לא מדובר במאמר הכולל בחובו מסירת נתונים כללית או ערטילאית. אלא, שעסקינן
 4 בתוצאות עבודת מחקר של שנים רבות, תוך התייחסות לפרטי פרטים מדויקים, ציון פעולות מחקר,
 5 התייחסות אישית של הכותב לרבות הטעמים להתאהבותו בנושא עוד מגיל צעיר וכיוצא באלו.
 6 יקשה עלי לראות בנסיבות אלו, כיצד ילד, אפילו בן 14, יערוך את השינויים שנמצאו בין שני
 7 הטקסטים, ואף יגדיל ויעשה, שעה שהוא מצרף דווקא את שמו של הנתבע ככותב המאמר.
 8
 9 מכתבי הטענות והחקירה הנגדית עולה כי הנתבע הוא זה אשר ערך את התמונות, כמי שלמד את
 10 תוכנת עיבוד התמונות, ואף גילה בקיאות רבה ביחס לכך.
 11
 12 מסעיפים 1 ו- 8 לכתב ההגנה המקורי ניתן ללמוד על הכשרתו של הנתבע ביחס לכך וכן על רצונו כי
 13 עריכת התמונות תעשה בגודל מסוים לצורך מתן צביון אחיד.
 14
 15 לא סביר בעיני כי מחד יטען הנתבע לתום לב בהוראת סימני זכות היוצרים (ולטענת התובעים גם
 16 שם היוצר), לצורך קידום סוגית האחידות בתמונות, ומאידך יבקש מבית המשפט כי יסיק שכל
 17 אדם, יכול היה להעלות כל תמונה, בכל גודל, ובכל צורה, ללא כל שליטה של הנתבע עצמו.
 18
 19 הנתבע ידע לציין, במסגרת חקירתו הנגדית, כי הזמן הנדרש לצורך הורדת הסימון בדבר זכות
 20 היוצרים "C", הוא שניות בודדות, עד רבע דקה. (לעניין זה ראה עמוד 32 שורות 5-6 לפרוטוקול).
 21
 22 הנתבע אישר, כי בתמונות שהועתקו על ידו, אכן מצא לנכון להוריד את סימן זכות היוצרים, הגם
 23 שטען כי לא הוריד את שמו של הצלם. (ראה בעניין זה עמוד 32 שורה 22 לפרוטוקול הדין).
 24
 25 ויודגש, מדובר במאות רבות של תמונות, אשר עברו שינוי והתאמה לאתרו של הנתבע, והיה זה
 26 הנתבע עצמו אשר הבהיר כי לא מדובר במקרה בו נטל את כל התמונות כמקשה אחת, והעבירן
 27 לאתר תוכיפדיה, אלא בפעולה של העתקת תמונה אחר תמונה, כל אחת בנפרד.
 28 (בעניין זה ראה עמוד 32 שורות 17-18 לפרוטוקול).
 29
 30 בהמשך, ידע הנתבע לציין כי הזמן הנדרש לצורך העלאת תמונה לאתר, דומה לזה הנדרש לצורך
 31 הסרת סימון זכות היוצרים. (ראה עמוד 33 שורות 7-8 לפרוטוקול הדין).
 32
 33 בכל אלו יש כדי להוכיח כי היו לנתבע הכלים, הידע, הניסיון והיכולת להעתיק את התמונות
 34 והטקסטים, וביחס לחלק מהם, אף אישר כי עשה כן בפועל.
 35

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 10-09-14605 כסלו ואח' נ' דגן

- 1 בסעיף 16 לסיכומי הנתבע נטען כי הוכח שבאתר "תוכיפדייה" קיים פורום גולשים תוסס ורישום
2 של למעלה מארבעת אלפים גולשים היכולים להעלות ולכתוב בפורום.
3 למעשה, נטען גם על ידו כי יכול ומי מהם, הוא שהעתיק או העלה את התמונות לאתר.
4
5 ואולם, מהותית, לא הוכח דבר מאלו.
6
7 לא הוצגה חוות דעת המלמדת על דרך או אפשרות ההתנהלות באתר, לרבות ובמיוחד אפשרותו של
8 צד שלישי להעלות תמונות ותכנים לאתר עצמו (באבחנה מהפורום שהוא כעין "חדר" בתוך האתר).
9
10 לא הוכח כי לאתר נכנסו ארבעת אלפים גולשים, או לצורך כך אפילו בארבעה.
11
12 מדובר בנתונים שהינם לכאורה בשליטתו של הנתבע, והעדרם, עומד לחובתו.
13
14 גם מיקום פרסומן של התמונות, אינו עומד בקנה אחד עם טענתו של הנתבע בדבר העלאת התכנים
15 על ידי משתמשי הפורום וזאת שעה שהנתבע עצמו אישר כי התמונות לא נמצאו בפורום, אלא באתר
16 גופו.
17
18 כך לדוגמא אישר גם הנתבע במסגרת חקירתו הנגדית כי תמונותיו של התובע 6 כלל אינן מצויות
19 בפורום אלא תחת הכותרת "מאמר". (ראה בעניין זה עמוד 30 לפרוטוקול שורות 31-32).
20
21 כאמור, לא הוצגו ראיות חלופיות מהן ניתן היה, אולי, ללמוד על קיומה של אפשרות של צד ג'
22 כלשהו, להעלות, לשנות, להעתיק או לצרף תכנים, או תמונות.
23
24 בנוסף, הדעת נותנת כי גם ככל שהיה צד שלישי מבקש להוסיף תוכן או הערה כלשהי, היה מחויב
25 לרישום והצטרפות, תוך שהמערכת שומרת נתונים ביחס לכך. דבר מאלו לא הוצג.
26
27 לא הוצג תצהירו של עד אחד, בודד, אשר יעיד כי אכן העלה תמונה זו או אחרת, אפילו אחת.
28 לא נתבקש זימונו של עד כאמור.
29
30 הראיה היחידה בעניין זה, הייתה עדותו של הנתבע עצמו, ובה, לא היה די, בנסיבותיו של תיק זה.
31
32 נוהל הודעה והסרה
33
34 הנתבע הודה כי יש באפשרותו לסנן את המידע והנתונים באתר, הגם שלשיטתו מדובר באפשרות
35 מוגבלת בלבד. (ראה בעניין זה עמוד 28 שורות 1-2).

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 10-09-14605 כסלו ואח' נ' דגן

1 עוד אישר הנתבע כי קיים פיקוח, הגם מסוים, או כדבריו :
 2 **"יש פיקוח עד גבול מסוים. אם אראה תמונות של משהו אחר...."**
 3 (בעניין זה ראה עמוד 28 שורות 3-4 לפרוטוקול)
 4
 5 אלא שבתק זה, שעה שנטען כי צד שלישי הוא שביצע את העתקת התמונות והטקסטים, או איזה
 6 מהם, לא ברור מדוע לא הופעל אותו סינון או פיקוח, ולא חלקי של הנתבע.
 7
 8 הנתבע אומנם טען במסגרת סיכומיו כי עומדת לו הגנה מכוח הלכת "נוהל הודעה והסרה", שעניינה
 9 הסרת אחריותם של בעלי ומחזקי אתרי פורומים, מאחריות בגין הפרת הוראות חוק זכות יוצרים,
 10 מקום בו פעלו להסרת הפרסום, סמוך לקבלת ההודעה על כך.
 11 (בעניין זה ראה ת.א. 1559/05 (מחוזי מרכז-לוד) **חמדה גלעד נ' נטוויז'ן בע"מ** (פורסם בנבו), וכן
 12 ת.א. 567-08-09 א.ל.י.ס **אגודה להגנת יצירות סינמטוגרפיות (1993) בע"מ נ' רוטר.נט בע"מ**
 13 (פורסם בנבו)).
 14
 15 אני ערה לפסיקתו זו של בית המשפט המחוזי, אלא שהדוגמאות אליהן ביקש הנתבע להפנות, אינן
 16 תואמות את המקרה הנדון בתיק שבפני.
 17
 18 בפסק הדין בעניין רוטר.נט אשר ניתן על ידי כב' השופט פרופ' גרוסקופף, נבחנה שאלת אחריותו של
 19 בעל אתר לקישורים המוצגים **בפורום הגולשים**, ואשר מהם ניתן להוריד עותקים מפריים של
 20 יצירות מוגנות.
 21
 22 בפסק הדין בעניין חמדה גלעד נבחנה שאלת אחריותו של בעל אתר לשיח הגולשים המתבצע
 23 **במסגרת פורום** הקיים באתר, וכאשר במסגרתו הועתקו אייקונים מפריים.
 24
 25 ואולם בעניינו של הנתבע, לא הוכח, אף לא בקירוב, כי ההפרות נעשו בפורום/מים, **אלא שעיון בכל**
 26 **שלושת הקלסרים הכוללים את תצהירי התובעים, מלמד כי הפרסום נעשה בעיקר בחלק המוגדר**
 27 **כ"מאמרים", ולא בפורום.**
 28
 29 עיון בפסקי הדין השונים העוסקים בתחום מלמד בנוסף, על החרגת אחריותו של בעל האתר, בין
 30 היתר, נוכח העדר ידיעתו דבר התנהלותו של הגולש עד למתן ההודעה, ופעולתו להסרה לאחר מכן.
 31 במקרה דגן, שעה שהנתבע עצמו מאשר, הגם בהיקפים אחרים מאלו הנטענים, כי הוא זה אשר
 32 העתיק ופרסם את התמונות, נשמטת ממילא הקרקע, תחת אחד מטעמי הפטור המרכזיים
 33 מאחריות.
 34

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 10-09-14605 כסלו ואח' נ' דגן

- 1 אתר הנתבע כאתר "פורום" - במסגרת הסיכומים ביקש הנתבע להגדיר את האתר כ"אתר
2 פורומים", (סעיף 28 לסיכומים), ומכאן גם שקמה הלכת ההודעה והסרה.
3
4 איני ערה לקיומו של מונח משפטי בשם "אתר פורומים" או משמעותו.
5 ואולם, ככל שכוונת הנתבע הינה למונח מקצועי ולפיו עסקינן באתר שכל או מהות פעילותו הינה
6 על דרך של מתן פלטפורמה לפרומים המיועדים לשימושם של צדדים שלישיים, הרי שטענה זו טעונה
7 הוכחה, עובדתית וזו שבמומחיות.
8
9 הנתבע לא הציג ולו נתון בודד אחד המלמד על אופי האתר שהקים, מהותו, דרך ההתחברות אליו,
10 יכולת השימוש בו על ידי צדדים שלישיים, היקף התעבורה במסגרתו או כל נתון אחר.
11 לא ברור על בסיס אילו נתונים מבקש כעת הנתבע כי בית המשפט יסיק דבר כלשהו לעניין אופיו של
12 האתר.
13
14 לתצהירי עדותו הראשית צורפו אישורי של מפרסמים על כך שלא שילמו לנתבע דבר כמו גם מכתב
15 לתובעים. הא ותו-לא.
16 לא צורפה חוות דעת, לא צורף תקנון האתר או כל נתון פנימי אחר המלמד על אופיו.
17 מכאן, כי לא ברור כיצד או על בסיס מה, מועלות המסקנות הנקובות בסיכומים.
18
19 למעלה מכך, הראיות אשר הוצגו דווקא על ידי התובעים, עומדות בניגוד לטענותיו של הנתבע.
20
21 עיון בנספחי תצהירי התובעים מלמד כי אתר תוכיפדיה, כולל את הלשוניות או הנושאים הבאים:
22 פורום, מיני תוכים, מאמרים, מילון מושגים, בתי עסק, צעצועים, וטרינרים, מחירון תוכים וגלריית
23 תמונות.
24 דהיינו, הפורום הוא רק אחד מתשע חלופות שונות לשימוש באתר, ולא ברור האם היא המשמעותית
25 או השולית שביניהם.
26
27 על בסיס אלו, מצאתי לדחות את טענת הנתבע בדבר הצדקת דחייתה של התביעה מכוח הלכת
28 הודעה והסרה וכי זו, כלל אינה רלוונטית במקרה הנדון.
29
30 בשולי סוגיה זו אני מוצאת אף לציין כי האבחנה אותה מצאו בתי המשפט המחוזיים לעשות, או
31 ה"פטורים" שנתנו לבעלי האתרים, דומה כי התבססו על שני תנאים מצטברים:
32 האחד – כי מקור ומיקום הפרסום הוא בפורום, כפי הנדון לעיל.
33 האחר- כי הפרסום נעשה שלא על ידי בעל האתר אלא על ידי צד שלישי.
34
35 בתיק זה שבפני, לא מתקיימים איזה משני התנאים שנמנו לעיל.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 10-09-14605 כסלו ואח' נ' דגן

מקור ההעתקה

1
2
3 הנתבע הוסיף וטען כי התמונות והטקסים הועתקו לאתרו, אתר תוכיפדייה, מ-אתר "גוגל", וכן
4 מהודעות דואר אלקטרוני שהועברו לידי, ולא מתוך אתרי התובעים עצמם.
5
6 באשר טענת בדבר העתקה מגוגל, אין בידי לקבל את טענות הנתבע, או ליתר דיוק, גם ככל שהנתבע
7 אכן ערך חיפוש באמצעות גוגל והגיע לאותן תמונות, אין בכך כדי לסייע בידו.
8
9 הנתבע לא הוכיח כי קיבל לידי טקסים או תמונות באמצעות דואר אלקטרוני. לא הוצגה לי ולו
10 הודעה אחת בודדת, ממנה ניתן היה ללמוד על כך שהמידע או התמונות הועברו לידי הנתבע מצד
11 שלישי כלשהו.
12
13 שעה שהוכח כי היצירות הינן יצירות של התובעים, ומשהוכח כי נרשם באתרים כי התמונות והמידע
14 מוגנים מכוח הוראות חוק זכות יוצרים, היה על הנתבע, לכל הפחות, להציג ולו ראיה אחת בודדת
15 על כך שקיבל מידע, תמונה או נתון כלשהו מצד שלישי כלשהו.
16
17 גם באשר להעתיקת התמונות מ- "גוגל", לא הוכיח הנתבע כי התמונות אכן הועתקו על דרך של
18 שימוש בגוגל.
19
20 טענה זו, מעלה כשלעצמה תהיות לא מעטות וזאת ממספר טעמים:
21 הנתבע טען כי העתיק מאתר גוגל, כל תמונה בנפרד.
22 עם זאת, באתר הנתבע נמצאו 570 תמונות ו- 681 טקסטים של תיאור ציפורים. מדובר במספר
23 **עצום**.
24 לא ברור כיצד כל התמונות וכל הטקסטים, הגיעו דווקא מ-גוגל, אשר כאמור הינו מנוע חיפוש כלל
25 עולמי.
26 ההיקף המספרי של התמונות והטקסטים, מקשה לכאורה לקבל את טענתו של הנתבע, כי "משך"
27 את התמונות מאתר החיפוש.
28
29 טענתו של הנתבע על פיה איתר את התמונות בגוגל, אינה עומדת בקנה אחד עם העובדה כי נמצאו
30 דווקא **681** טקסטים של התובע 1, באתר של הנתבע, וכי הרוב המוחלט של התמונות נשוא התביעה
31 מקורן באותו אתר. דהיינו, גם השילוב של התמונות והטקסטים, מקשה על אימוץ גרסתו של
32 הנתבע.
33
34 זה גם המקום לציין כי הנתבע לא טען ולא הביא ראיות כי הועלו על ידו תמונות וטקסטים אחרים,
35 שאינם מפירים, ולו על מנת להוכיח מקור נטילתם.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 10-09-14605 כסלו ואח' נ' דגן

- 1 בנוסף, חלק מן הטקסטים והתמונות הועברו **יחד, כמקשה אחת**. כך לדוגמא בעניין התמונה והמידע
 2 המתייחסים לנחליאלי זנבתן (מתוך תצהיר התובע 1).
 3
 4 אילו מדובר היה בחיפוש תמונות באמצעות מנוע החיפוש של גוגל, אמור היה הנתבע לאתר את
 5 התמונות בנפרד מהטקסט.
 6
 7 בנוסף, לא ניתן להתעלם מכך ש"גוגל" אינו אתר תוכן, אלא שהוא תוכנה או מנוע חיפוש, כעין
 8 "מורה נבוכים" לאיתור מידע בענן המידע האין סופי, האינטרנט.
 9 על אף חשיבותו של מנוע חיפוש זה, אין הוא עומד בפני עצמו, והתכנים, אינם תכניו.
 10
 11 ה- "דאבל קליק" אליו התייחס הנתבע במסגרת חקירתו הנגדית, הוא המעביר את המשתמש
 12 לאתרים השונים, לרבות האתר של התובעים. לעניין זה, יש לראות את אתר "גוגל" כעין צינור או
 13 מסוע, המעביר את המשתמש למזח או נקודת המוצע ממנה הוא יכול לקרוא או לקבל את המידע
 14 המבוקש על ידו.
 15
 16 יחד עם זאת, אפשרות השימוש במסוע, אין משמעותה הקניית זכויות יוצרים למשתמש או לנותן
 17 השירות- במקרה זה "גוגל".
 18
 19 נוכח האמור לעיל, אני מוצאת לדחות את טענותיו של הנתבע על פיהן לא נלקחו היצירות המוגנות
 20 מאתר התובעים, או כי יש בדרך במסגרתה הגיע הנתבע לאותן תמונות או אותם טקסטים, כדי
 21 להשליך על שאלת חבותו על פי דין.
 22
 23 **מפר תמים**
 24
 25 התובעים הרימו את הנטל המוטל עליהם והוכיחו כי התמונות, הטקסטים והמאמר הינם יצירה
 26 מקורית, כמשמעותו של מונח זה בחוק זכויות יוצרים.
 27
 28 כן הוכח כי הנתבע הוא המקים, המוציא והמביא, והאחראי לאתר "תוכיפדיה".
 29
 30 מעל כל אלו, נחה דעתי כי העתקת הטקסטים, התמונות והמאמר, נעשתה בפועל על ידי הנתבע, או
 31 כי לכל הפחות על ידו ביחס לחלק הארי של היצירות, וממילא היה באפשרותו לפקח ולבחון את
 32 התכנים המועלים.
 33
 34
 35

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 10-09-14605 כסלו ואח' נ' דגן

- 1 בסעיף 11(5) לחוק זכות יוצרים נקבע כדלהלן :
- 2
- 3 **"זכות יוצרים ביצירה היא הזכות הבלעדית לעשות ביצירה, או בחלק מהותי ממנה, פעולה, אחת**
- 4 **או יותר, כמפורט להלן, בהתאם לסוג היצירה :**
- 5 **(1) העתקה כאמור בסעיף 12 – לגבי כל סוגי היצירות.**
- 6 ...
- 7 **(5) העמדת היצירה לרשות הציבור כאמור בסעיף 15, לגבי כל סוגי היצירות. "**
- 8
- 9 בסעיף 47 לחוק זכות יוצרים נקבע :
- 10
- 11 **" העושה ביצירה פעולה מהפעולות המפורטות בסעיף 11, או מרשה לאחר לעשות פעולה כאמור,**
- 12 **בלא רשותו של בעל זכות היוצרים, מפר את זכות היוצרים, אלא אם כן עשיית הפעולה מותרת לפי**
- 13 **הוראת פרק ד'".**
- 14
- 15 מכאן, כי שעה שהנתבע העתיק את יצירות התובעים, והעמיד אותן לרשות הציבור, יש לראותו כמי
- 16 שהפר את זכות היוצרים של התובעים, ובהתאם להוראות סעיף 52 לחוק זכויות יוצרים, הפרה
- 17 כאמור הינה עוולה אזרחית, הכפופה להוראות פקודת הנזיקין [נוסח חדש].
- 18
- 19 ואולם, הוראות חוק זכות יוצרים, לא נחקקו בריק, ודומה כי המחוקק שם ליבו לאפשרות או לצורך
- 20 לפטור מפר מחבות הפיצוי, וזאת בהתקיים מספר תנאים או אירועים.
- 21
- 22 הנתבע הפנה, ובצדק, את שימת הלב להוראות סעיף 58 לחוק זכות יוצרים במסגרתן נקבע:
- 23
- 24 **"הופרה זכות יוצרים או זכות מוסרית, ואולם המפר לא ידע ולא היה עליו לדעת, במועד ההפרה כי**
- 25 **קיימת זכות יוצרים ביצירה, לא יחויב בתשלום פיצויים עקב ההפרה".**
- 26 (ההדגשה אינה במקור ה.ס.)
- 27
- 28 אלא, שמהותית, בתיק זה שבפני אין הנתבע יכול לטעון, כי הינו "מפר תמים" כמשמעותו של מונח
- 29 בזה בהוראות החוק.
- 30
- 31 הנתבע הודה כי העתיק חלק מן התמונות.
- 32 הנתבע הודה כי הסיר ביחס לחלק מן התמונות את הסימון לזכויות יוצרים "C".
- 33 הנתבע לא הודה אמנם כי הסיר את שמות הצלמים, אך עיון בתמונות מלמד כי שם הצלם מצוי לצד
- 34 האות "c" ועובדתית, אינו נמצא בתמונות שהועתקו לאתר תוכיפדייה.
- 35

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 10-09-14605 כסלו ואח' נ' דגן

- 1 שעה שהנתבע הודה בהעתקה ובהסרת סימן זכויות היוצרים, ושעה שהתמונות נמצאו באתרו ללא
 2 ציון זכויות היוצרים וללא שם הצלם, אין עוד הנתבע יכול לרחוץ בניקיון כפיו ולהוסיף ולטעון כי לא
 3 היה מודע לקיומה של זכות יוצרים.
 4
 5 חשוב, וחמורה מכך, הינה התייחסותי למאמרו של התובע 6.
 6 התרשמתי בהתרשמות בלתי אמצעית כי הנתבע היא אדם משכיל ואינטליגנטי.
 7
 8 איני סבורה כי אדם, כדוגמת הנתבע שבפני, יכול היה שלא לדעת, ידיעה ממשית, כי מאמר מסוג זה
 9 שנערך על ידי התובע 6, קיימות ביחס אליו זכויות יוצרים.
 10
 11 אציין כי בין היתר, כולל המאמר את המשפטים הבאים :
 12 "המחקר שערכנו באזור ניצנים..."
 13 "בניסויים ותצפיות שערכתי בשש עשרה השנים האחרונות..."
 14 ובסוף המאמר : "הכותב הוא צפר וצלם טבע".
 15
 16 כל אדם סביר יכול וראוי כי יסיק כי מדובר בעבודת מחקר, וככזו, הינה יצירה מוגנת בהתאם
 17 להוראות החוק.
 18 לא ברור מדוע יכול היה, או כיצד ניתן היה להסיק כי מעמדו של מאמר זה שונה ממעמדו של כל ספר
 19 או יצירה כתובה אחרת.
 20
 21 אציין כי אני מודעת לכך כי הנתבע אינו עורך דין, ואינו בעל השכלה משפטית.
 22 כמו כן התרשמתי כי אכן לא מדובר במי שמסדרונות בתי המשפט, מוכרים לו.
 23
 24 ואולם, תנאי סעיף 58 אינם מיועדים רק למי שהינם בעלי ידע משפטי, אלא לציבור בכללותו.
 25
 26 ככל שתקבל טענתו של הנתבע על פיה אין בהסרת הסימן ושם הצלם, כדי להוות אינדיקציה בדבר
 27 קיומה של זכות יוצרים, יהא בכך כדי מתן היתר, בפועל, לכל אדם, לטעון בדיעבד, כי לא היה מודע
 28 לקיומה של זכות יוצרים, ומכאן שהינו פטור מחובה כלשהי כלפי בעלי הזכויות.
 29 עסקינן בתוצאה שהיא בלתי סבירה.
 30
 31 זה גם המקום להפנות לתצהירי התובעים ולתמונות מתוך האתרים.
 32
 33 עיון בתמונות מלמד כי גם טענתו של הנתבע על פיה ביקש להתאים את גודל התמונה לגודל אחיד,
 34 ועל כן, ובמסגרת ה"עיבוד" נשמט סימן זכויות היוצרים, אינה מדויקת ביחס לכלל התמונות.
 35

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 10-09-14605 כסלו ואח' נ' דגן

1 כד לדוגמא ביחד לתמונתו של התובע 2, מר בן-דוב ביחס לציפור בשם "חופית להקנית" לא נעשה כל
2 חיתוך בתמונה או שינוי שלה, למעט הסרת שם הצלם וסימן זכות היוצר.

3
4 גם אילו הייתה מתקבלת טענתו של הנתבע כי לא ידע, במועד ההעסקה, כי קיימת זכות יוצרים,
5 עמדו בפניו מספר דרכים ללמוד זאת, עד כי יש לראותו כמי שהיה עליו לדעת.

6
7 התובעים כולם טענו כי בכל עמוד של אתר התובע 1, ישנו כיתוב כדלהלן:
8 **"כל הזכויות שמורות. אין להשתמש בתמונות או בטקסטים מאתר זה לצרכים מסחריים, לאתרי**
9 **אינטרנט, בחברות או ספרים, למוזיעות או פרסומים ללא אישור בכתב ממנהלי האתר."**

10
11 אציין כי חלק מנספחי האתר שצורפו לתצהירים קטועים בסופם ועל כן לא ניתן היה לראות אם אכן
12 הכיתוב מופיע בכל עמוד, ואולם ביחס לחלק מן העמודים הוא ניתן לצפייה באופן ברור.
13 (ראה לדוגמא צירוף תמונה של בז אדום באתר "תצפית" של התובע 1).

14
15 בגלריה בה פורסמו תמונותיו של התובע 6 נכתב בין היתר:

16 " images all Copyrighted
17 No picture may be used without express written permission
18 C Yoram shpirer 2007

19
20 וכן:

21 **" כל הזכויות שמורות ליורם שפירר אין להעתיק ו/או לעשות שימוש כלשהו בתמונות ו/או בתכנים**
22 **המופיעים באתר זה ללא אישור בכתב מיורם שפירר."**

23
24 משנשאל הנתבע, בחקירה הנגדית, ביחס לחיפוש תמונות באמצעות מנוע החיפוש גוגל, הוא נשאל,
25 בין היתר, האם צפה בכיתוב על פיו, יתכן והתמונות כפופות לזכויות יוצרים, השיב:

26
27 **" כשלוחצים על תמונה עולה תמונה בדאבל קליק לא עולה כל מה שאתה מראה לי עתה. גם אם זה**
28 **עולה מדי פעם, האדם מרוכז בתמונה ולא במסביב. זה לא שלא שמת לב, אלא עולה תמונה.**
29 (בעניין זה ראה עמוד 29 שורות 24-22 לפרוטוקול הדיון).

30
31 שעה שגם האתרים מהם נלקחו התמונות וגם מנוע החיפוש, מפנים את שימת הלב לקיומה של זכות
32 יוצרים, או לכל הפחות לאפשרות קיומה, אין הנתבע יכול עוד לטעון כי לא היה עליו לדעת, במועד
33 ההפרה, כי קיימת זכות יוצרים ביצירות.

34
35

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 10-09-14605 כסלו ואח' נ' דגן

1 בספרו של עו"ד טוני גרינמן זכויות יוצרים אמנים ומפיקים הוצאת סדן, פרק 15, עמוד 174, קיימת
 2 התייחסות התואמת את המקרה שבפני, ושם נאמרו הדברים הבאים :
 3
 4 *" אולם החוק עצמו אינו תמים והוא יודע להבחין בין תמימות להיתממות. הוא פוטר רק את מי
 5 "שבתאריך ההפרה, לא ידע ולא היה לו יסוד נאמן לחשוד שקיימת זכות יוצרים ביצירה". נטל
 6 ההוכחה רובץ על הנתבע ויקשה עליו מאוד להרימו. לא תועיל לו הטענה, כי לא ידע על קיום זכות
 7 יוצרים של התובע דווקא או שסבר, אפילו בתום לב, שהזכויות הן של מאן דהו אחר. עליו להוכיח
 8 שלא ידע, ולא היה עליו לדעת, על קיום זכות יוצרים ביצירה בכלל. הופעת המילים "זכויות
 9 יוצרים" או הסימן C על היצירה בוודאי שוללים את התמימות. גם הופעת שם בלבד על יצירה יש
 10 בה כדי ליצור חזקה, שלאדם בעל שם זה, זכות יוצרים ועל כן גם מכוח זה לא יוכל המפר לטעון
 11 לתמימות".*
 12
 13 משנתתי דעתי לכל אלו, באתי לכלל מסקנה כי לא ניתן לראות בנתבע כמפר תמים, וכי לא עומדת לו
 14 הגנת הוראת סעיף 58 לחוק זכות יוצרים.
 15
 16 **הנזק והפיצוי**
 17
 18 **הפרה/הפרות**
 19 משנקבע כי הופרו זכויות היוצרים של התובעים, יש להוסיף ולבחון את עתירתם לפסיקתו של פיצוי.
 20
 21 בסעיף 56 (א) לחוק זכות יוצרים קבע המחוקק כי עומדת לבית המשפט האפשרות לפסוק לתובע,
 22 בשל כל הפרה, פיצויים, ללא הוכחת נזק, בסכום כולל שלא יעלה על 100,000 ₪.
 23
 24 בסעיף 56(ג) לחוק זכות יוצרים נקבע כי לעניין סעיף זה, יראו הפרות המתבצעות במסכת אחת של
 25 מעשים כהפרה אחת.
 26
 27 נהיר כי לסוגיה זו של מספר ההפרות, דהיינו האם יש לראות את כלל פעילותו של התובע כהפרה
 28 אחת או שמא יש לראות העתקת כל תמונה/טקסט או מאמר, כהפרה נפרדת, יכול ותהא משמעות
 29 עצומה על שיעור הפיצוי שראוי לפסוק לתובעים.
 30
 31 אקדים ואומר כי הגם שעסקינן בתביעה אחת, של חמישה תובעים, אני מוצאת שיש לבחון עניינו של
 32 כל אחד מהם בנפרד, שעה שהיקף ההפרות, מהותן ודרך ביצוען, שונות במידת מה בין התובעים.
 33
 34 השאלה האם מדובר בהפרה בודדת (ביחס לכל תובע) או במספר הפרות, היא בראש ובראשונה,
 35 תלויה קביעה עובדתית.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 10-09-14605 כסלו ואח' נ' דגן

1 (בעניין זה ראה ע"א 2392/99 אשרז עיבוד נתונים בע"מ נ' טרנסבטון בע"מ פ"ד נד(5) 255).

2

3 במסגרת ע"א 592/88 שמעון שגיא נ' עיזבון המנוח ניניו פ"ד מו(2) 254, (להלן: "הלכת ניניו"), קובע

4 בית המשפט העליון מפי כב' הנשיא דאז שמגר, את הדברים הבאים:

5

6 "המבחן השולט הוא מבחן הזכות שנפגעה ולא מבחן העיסקה (לסקירה ביקורתית ראה: ד"ר נ'

7 זלצמן, מעשה-בית-דין בהליך אזרחי (רמות, תש"ן) 61-73). עם זאת, יש שכאשר מבוצע אותו

8 מעשה עולה בהזדמנויות נפרדות, לסירוגין ובתקופות שונות, ייתכן לראות, במצבים מסוימים, כל

9 פעילויות חוזרות כאלה כמקימות עילות תביעה עצמאיות (ע"א 477/68 [5], בעמ' 55, מול אות

10 השוליים ה'; ד"ר זלצמן, שם, בעמ' 73-78). יהיה נכון לראות, בדרך כלל, בהפרה חוזרת ונשנית של

11 אותה זכות יובענינו זכות יוצרים - כמקימה עילת תביעה אחת בלבד, לפחות ככל הנוגע לאותן

12 הפרות שאירעו עד להגשת התביעה. הצבתי את מועד הגשת התביעה כחיץ אפשרי. בין תביעה

13 לתביעה,

14 כי אמת מידה זו משמשת גם בסדרי הדין שלנו בכל הנוגע לתביעות עקב מעשה מתמשך או פעולות

15 החוזרות ונשנות במועדים שונים.

16

17 עם זאת, אין לדעתי לשלול מצב, בו מידת ההטרונגניות שבין הפרות השונות תהיה כה רבה

18 ומהותית, עד כי תהיה הצדקה לראות בכל פעילות מפרה כזו משום "הפרה" עצמאית לעניין סעיף

19 3א, וזאת בין אם הבחנה זו תהיה תואמת לכללים בדבר מעשה-בית-דין, בין אם לאו."

20

21 פסק הדין בעניין עזבון ניניו ניתן עוד קודם חקיקתו של חוק זכות יוצרים משנת 2007 ובמסגרתו

22 נקבע כי למעשה הזכאות לפיצוי סטטוטורי תכלול את כל הפרות בגין אותה זכות יוצרים ללא קשר

23 למספר הפעמים שהופרה.

24 ואולם, פסק דין זה מתייחס למספר הפרות של אותה יצירה.

25

26 עיון בהוראת סעיף 56(ג) לחוק זכות יוצרים מלמדת כי נעשתה הרחבה בחוק החדש שעה שהוא

27 מתייחס לא אך מדובר על סדרת הפרות של זכות יוצרים אחת ביצירה, אלא גם לסדרת מעשים

28 המאגדרת הפרות של זכויות יוצרים שונות.

29

30 אבחנה זו, מהותית מאוד במקרה שבפני.

31

32 עיון בפסיקה מלמד כי לא תמיד ייראה בית המשפט בסדרת מעשים, ככזו שיש לאגדה למקשה

33 אחת, אלא שמעשים אלו נבחנים תוך מתן הדעת לשאלת קיומה של זיקה בין המעשים בזמן

34 ובמקום.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 10-09-14605 כסלו ואח' נ' דגן

- 1 (בעניין זה ראה גם מאמרו של עמית אשכנזי פיצויים ללא הוכח נזק, במסגרת "יוצרים זכויות-
 2 קראיות בחוק זכות יוצרים" של הוצאת נבו, עמוד 573).
 3 ומן הדוגמאות והפסיקה, אל המקרה שבפני.
 4
 5 בעניינו של התובע 1- עסקינן ב- 570 תמונות וב- 681 טקסטים מועתקים.
 6
 7 בעניינו של תובע 2 – עסקינן ב- 15 תמונות.
 8
 9 בעניינו של התובע 4- עסקינן ב-8 תמונות ובטקסט, הגם בסדר גודל שונה מאלו של התובע 1.
 10
 11 בעניינו של התובע 6 – עסקינן ב-106 תמונות ובמאמר מחקרי אחד.
 12
 13 בעניינו של התובע 7- עסקינן ב-20 תמונות.
 14
 15 באשר לתמונות ולטקסטים התיאוריים דומה כי מחד עסקינן בתהליך ארוך ומתמשך. כמו כן, הגם
 16 שהעתקה הינה הפרה אחת, והעלאת תמונה ופרסומה לציבור היא הפרה נוספת, יש במקרה הנדון
 17 לראות פעולות אלו, נוכח מהותן ומטרתן, כפעולה אחת מתמשכת.
 18
 19 נתתי דעתי לכך שכל הפעולות בוצעו לצורך אותה מטרה, שהיא בניית פלטפורמה לתצוגה ומידע
 20 ביחס לציפורים, וכי לא נעשו לכאורה פעולות נוספות ביחס לאלו.
 21
 22 לא הוצגו, על ידי מי מן הצדדים, נתונים באשר להיקפה של התקופה במהלכה הועתקו והועלו
 23 התמונות והטקסים על ידי הנתבע.
 24
 25 הגם שהתובע 1 טען כי גילה במקרה את ההפרה, וימים ספורים לאחר יצא למסע צילומי בחו"ל,
 26 לא ניתן היה ללמוד מעדותו או מתצהירו כי חל שינוי מהותי במהלך התקופה שחלפה.
 27
 28 בהעדר אנידיקציה אחרת, או נתונים תומכים אחרים, אני מניחה כי מדובר בתהליך אחד מתמשך,
 29 ולא באירועים שונים על פני תקופות שונות.
 30
 31 מאידך, נתתי דעתי לכך כי היה זה הנתבע אשר טען כי כל תמונה הועתקה על ידו בנפרד, וכל תמונה
 32 הועלתה על ידו לאתר בנפרד. (בעניין זה ראה עמוד 32 לפרוטוקול).
 33
 34 כמו כן עיון בתצהירי התובעים מלמד כי מיקום התמונות והטקסטים היה בחלקים שונים של אתר
 35 הנתבע ולא במקום אחד מוגדר.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 10-09-14605 כסלו ואח' נ' דגן

1
 2 בנוסף, איני יכולה להתעלם מן העובדה כי נעשה עיבוד לחלק מן הטקסטים (כאשר רק חלק מן
 3 המידע הועתק מאתר התובע), כי בחלק מן המקרים הוצמד טקסט לתמונות שונות ובחלק נלקחו
 4 התמונה והטקסט גם יחד.
 5
 6 מעל כל אלו, איני יכולה להתעלם מהיקף ההפרות.
 7
 8 לצורך כתיבתו של פסק דין זה ביקשתי לעיין בפסיקתו של בית המשפט במקרים דומים. לא נמצאה
 9 על ידי מקבילה בהיקף ההפרות, לאלו בהן נקט הנתבע.
 10
 11 לא אותר תיק אחר במסגרתו פעל נתבע תוך שהוא מעתיק מאות רבות של תמונות וטקסטים.
 12
 13 **בעניין זה יש לומר במפורש;**
 14 **לכמות, ככל שהדבר נוגע לזכות היוצרים, יש גם השפעה על האיכות, או במקרה דגן, על חומרת**
 15 **ההפרה.**
 16
 17 במסגרת החקירה הנגדית נשאל הנתבע 1 האם הוא מודע לכך שיכול ויעשה שימוש בתמונותיו גם
 18 במסגרת "עבודת שורשים" על ידי תלמידים. (עמוד 11 שורות 14-15 לפרוטוקול). דומה כי שאלה זו
 19 נשאלה תוך מתן הדעת לאפשרות השימוש בתמונות על ידי צדדי ג' שונים.
 20
 21 ואולם, דווקא בשאלה זו, היה כדי להבהיר את הפער והשוני המהותי, שבין מפר בודד לבין דרך
 22 התנהלותו של הנתבע בתיק זה שבפני.
 23
 24 בתיק זה שבפני, לא מדובר בהתנהלות לצורך מחקר או למידה, ואין מדובר בנטילתה של תמונה
 25 בודדת, אגב אורחא, לצורך פרטי.
 26
 27 אלא, שחלף כל אלו, מדובר במי שנטל חירות להעתיק, לשנות ולהעלות באתרו, מאות יצירות
 28 מוגנות, ללא כל אישור, כעין אתר מתחרה לזה של הנתבע 1. המטרה למעשיו אלו, שתבחן בהמשך,
 29 אין בה כדי לאיין את הפער העצום, שבין "עבודת שורשים" להתנהלותו של הנתבע בתיק שבפני.
 30
 31 בנוסף, אני מוצאת כי לא ניתן להתעלם מכך, שגם האינטרס הציבורי, אינו משורת שעה שאדם אשר
 32 מעתיק ומעלה באתרו תמונה בודדת, ייזכה לאותה התייחסות, כזו של מי שהעתיק, שינה ועשה
 33 שימוש במאות יצירות של צדדי ג'.
 34
 35

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 10-09-14605 כסלו ואח' נ' דגן

1 כב' הנשיא, כתוארו דאז, שמגר קבע במסגרת הלכת ניניו את הדברים הבאים :
 2
 3 אודה, כי ההסדר החקיקתי המתואר אינו נראה בעיניי כמושלם. הייתי מעדיף, למשל, לו היה
 4 נקבע, כי הפרות החוזרות פעמים רבות באופן מיוחד, היינו הפרות בהן הופכת הכמות לאיכות,
 5 נחשבות להפרות נפרדות, אשר מזכות ביותר מפיצוי סטטוטורי אחד. מבחינת האינטרס ההרתעתי
 6 המשולב בקביעת הזכות לפיצויים, בלתי רצוי לקבוע, כי המפר הפרה חד-פעמית דינו, מבחינת
 7 הפיצוי, כדין המפר מאה פעמים. טמון בגישה כזאת עידוד שלא במכוון של גישה לא-איכפתית, בה
 8 מתעלמים מכך שהפרות חוזרות ונשנות אף של אותה זכות הן בעלות משקל שונה מן ההפרה
 9 הבודדת. אמנם, ריבוי ההפרות יכול לבוא לידי ביטוי בפסיקת סכום התקרה הנקוב בסעיף; אולם
 10 דומה כי פתרון עדיף לבעייתיות זו יהיה בקביעת תקרת פיצויים גבוהה יותר להפרה בוטה ומכוונת,
 11 כפי שאמנם נעשה בארצות-הברית (ראה להלן). מספר גדול של פעולות מפרות עשוי לשמש
 12 אינדיקאציה להיותה של ההפרה בוטה ומכוונת.
 13
 14 לאחר שנתתי דעתי לכל אלו אני סבורה כי נקודת האיזון, בתיק הפרטני המונח בפני היא על דרך של
 15 הכרה בהעתקת והעלאת היצירה כפעולה נמשכת.
 16
 17 כן אני מוצאת שיש לראות את פעולות ההפרה ביחס לכלל תמונותיו של כל תובע, כהפרה אחת;
 18 את העתקת כלל הטקסטים כהפרה שני;
 19 ואת העתקת המאמר, כהפרה נפרדת, שלישית;
 20
 21 לצד ההכרה בפעולות ההעתקה של כל סוג יצירה, כמסכת אחת של מעשים, אני מוצאת להבהיר כי
 22 במניין שיקולי לעניין שיעורן של הפיצוי, יינתן משקל רב, לגודלה והיקפה של ההפרה הנמשכת.
 23
 24 כן אני מוצאת לשוב ולהדגיש כי ענייניו של כל תובע נבחן בנפרד, שעה מדובר בזכויות אישיות,
 25 ובהתייחס להפרות שבוצעו ביחס אליו באופן פרטני, ותוך מתן הדעת לנתונים הרלוונטיים
 26 היחודיים. לכאורה אגב, יכול היה כל תובע להגיש תביעתו, ממילא, בנפרד.
 27
 28 פיצוי
 29
 30 בסעיף 56(ב) מצא המחוקק את השיקולים אותם רשאי בית המשפט לשקול, בבואו לפסוק את
 31 הפיצוי והללו כוללים את היקף ההפרה, משכה, חומרתה, הנזק שנגרם בפועל, הרווח שצמח לנתבע
 32 בשל ההפרה, מאפייני פעילותו של הנתבע, טיב היחסים שבין התובעים לנתבע ותום ליבו של הנתבע.
 33
 34

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 10-09-14605 כסלו ואח' נ' דגן

1 אקדים ואומר כי רשימת השיקולים הנקובים בסעיף קטן ב' אינה רשימה סגורה, והמחוקק לא קבע
 2 כי אין להוסיף עליה, או כי נמנעת מבית המשפט להוסיף ולמנות שיקולים נוספים.
 3 (בעניין זה ראה לדוגמא ת.א. (מחוזי מרכז-לוד) 15307-11-09 א.ס.פי.בי. ציוד בע"מ נ' אליקל בע"מ
 4 (פורסם בנבו 26.8.11).
 5
 6 כך לדוגמא כאשר קיימת הפרה, אך זו טכנית במהותה, ספק בעיני באם יש מקום לפסיקתו של
 7 פיצוי.
 8 מאידך, כאשר עסקינן בהעתקה או הפרה דיגיטלית, או כזו הנעשית באמצעות האינטרנט, על בית
 9 המשפט להוסיף ולשקול שיקול ציבורי של הרתעה.
 10
 11 במקרה שבפני היקף ההפרה, ביחס לתובעים 1 ו- 6 היא עצומה.
 12 באשר לתובעים 2, 4 ו-7 מדובר בהיקף מצומצם יותר של הפרות (הגם רק באופן יחסי לאחרים).
 13
 14 משך זמן ההפרה לא הובהר, הגם שלכאורה ניתן להניח שלא מדובר בפרק זמן ארוך, מן הטעמים
 15 שנמנו לעיל.
 16
 17 הנוק, נחלק לשניים: זה הכלכלי, וזה הנוגע לתחושת העלבון ועוגמת הנפש.
 18
 19 בתיק שבפני, לעניין הנוק הכלכלי הוכח כי רק חל מן התובעים עוסקים בתחום הצילום, לצורכי
 20 פרנסה, וממילא התובעים כולם עוסקים בתחום, מזה שנים רבות, מתוך אהבתם לנושא.
 21 כך לדוגמא הוכיח התובע 1 כי הוא מדריך צפרות וטיולים כמו גם מוכר תמונות. (ראה נספחים 1 ו-
 22 2 לתצהירו). נחה דעתי כי האתר של התובע 1 "תצפית" אכן מהווה פלטפורמה או אמצעי
 23 להתקשרות לקוחות פוטנציאליים וזאת הן ביחס לסיורים והן לעניין רכישת התמונות.
 24 התובע 2 טען בחקירתו כי הוא מדריך טיולי צפות ומוכר תמונות מעת לעת, אך לא הוצגו לי ראיות
 25 ביחס לכך.
 26 התובע 4 לא הניח מצע ראיתי להוכחת קיומו של נזק כלכלי אך בניגוד לטענות הנתבע, לא הוכח כי
 27 התמונות אותן צילם שייכות למעסיקתו החב' להגנת הטבע. התובע 4, טען כי מכר תמונה אחת
 28 בודדת.
 29 התובע 6 הוכיח כי הוא מתפרנס, בין היתר, ממכירת התמונות (ראה נספח 2 לתצהירו), וכי הוא
 30 מעורב בקהילה המדעית בנושאים שונים הנוגעים לצפרות.
 31 התובע 7, לא הניח מצע ראיתי להוכחת קיומו של נזק כלכלי.
 32
 33 באשר לנזק שאינו נזק ממוני, אני סבורה כי קיים אינטרס ציבורי, ברור, להכיר בקיומו של נזק זה,
 34 מקום בו יצירה אומנותית היא קניין ככל קניין אחר, וזכויותיו של הפרט בה, אינן פחותות אך בשל
 35 העובדה כי יקשה לעיתים, לראות בזכות זו כדבר מוחשי.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 10-09-14605 כסלו ואח' נ' דגן

1
 2 בנוסף, ככל שחברה לא תכיר בזכויות אומניה, יכול והדבר יביא לנטישתם של אנשי יצירה את
 3 אומנותם, וכפועל יוצא תצא החברה בכללותה, ניזוקה.
 4
 5 לליאונרדו דה-וינצ'י מיוחסת האמרה הבאה:
 6 **"האומנות אף פעם לא נגמרת, רק ננטשת"**.
 7
 8 אין בידי לדעת האם אכן נאמרו דברים אלו, כמיוחס, ואולם נהיר כי בהעדר הגנה על זכויות האומן,
 9 במיוחד בעולם הדיגיטלי בו אנו חיים, המאפשר העתקה ושימוש באופן כה פשוט וקל ביחס לכל
 10 יצירה, יכול ויהא בכך כדי להביא לאיבוד או הקטנת רצונם של יוצרים, ליצור.
 11
 12 באשר לרווח אותו הפיק הנתבע מההפרות, הרי בניגוד לטענות התובעים, לא הוכח כי האתר
 13 "תוכיפדיה" משמש את הנתבע לצורך השתכרותו.
 14
 15 הדבר היחיד, הנושא אופי כלכלי הוא מתן אפשרות לצדדי ג' –מפרסמים, לפרסם באתר, וכנגד כך,
 16 שחרורו של הנתבע מחובת תשלום עבור אחזקתו של האתר.
 17
 18 באשר למאפייני פעילותו של הנתבע יש לומר מפורשות כי הנתבע פעל ביחס לאתר כתחביב,
 19 וכאמצעי להצגת נתונים בפני צדדים שלישיים. הא ותו-לא.
 20 גם ככל שהאתר שימש למכירת תוכי או ציוד זה או אחר, מדובר בשולי שוליים של נתונים, ולא
 21 הוכח כי בינם לבין ההפרות, יש קשר של ממש.
 22
 23 הכשל המהותי בדרך התנהלותו של הנתבע נובע מכך שתחביבו זה, כמו גם הפילנטרופיות הרבה בה
 24 נקט ביחס להצגת התמונות והטקסטים, והעברת הידע לצדדים שלישיים על ידו, **נעשו על חשבונם**
 25 **של התובעים**, ומבלי שאפילו ניתן להם הקרדיט על כך.
 26 אין מקום לקבל מקרה בו אדם הוא נדיב, על חשבון זכויותיו של האחר.
 27
 28 סוגיה זו של מטרת ההפרות, מובילה גם לצורך בבחינת תום ליבו של הנתבע, שעה שבמטרת הקמתו
 29 ותפעלו של האתר יש כדי להשליך, על סוגיה זו במישרין.
 30 לא התרשמתי כי הנתבע ביקש להתעשר על חשבון התובעים, או לגזול מהם את מטה לחמם, אף לא
 31 בקירוב לכך.
 32
 33 מאידך, ספק בעיני באם הנתבע כלל שקל את האינטרסים או ההשלכות שיהיו למעשיו על התובעים,
 34 ולמעשה ניתן היה להבין מחקירתו הנגדית ותצהירו כי לשיטתו, כלל לא היה ער לקיומם.
 35

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 10-09-14605 כסלו ואח' נ' דגן

- 1 לאורך כל ההליך המשפטי, חוזר הנתבע וטען כי פעל בתמימות ובתום לב, תוך אהבת בעלי חיים,
 2 ושלא על מנת לפגוע או להתעשר על חשבוננו של האחר.
 3 טענה זו חוזרת, ונשזרת, כחוט השני, בכל כתבי הטענות, התצהירים והסיכומים.
 4
 5 מן הראיות בתיק אכן עולה כי הנתבע, מורה בהכשרתו, אב לילדים וסב לנכדים, יצא לגמלאות,
 6 וביקש בהמשך לבנות ולהפעיל את האתר, באופן עצמאי. (בעניין זה ראה סעיף 1 לכתב ההגנה
 7 המקורי וכן סעיף 2 לתצהיר העדות הראשית).
 8
 9 עם זאת, שעה שעסקינן בהיקף כה עצום של הפרות;
 10 שעה שמדובר במי שהסיר את שמות היוצרים ואת סימן זכויות היוצרים;
 11 שעה שהנתבע ייחס לעצמו עבודת מחקר של אדם אחר, עליה שקד התובע 6 במשך שנים ארוכות,
 12 איני סבורה כי ניתן לראות בנתבע כמי שפעל בתום לב.
 13
 14 יחד עם זאת, ולצורך בחינת שיעור הפיצוי, אני סבורה כי יש לתת גם את הדעת לדרך התנהלות
 15 התובעים, או ליתר דיוק, לתום ליבם.
 16 כאמור, רשימת השיקולים הנקובים בסעיף 56 לחוק, אינה רשימה סגורה.
 17
 18 במקרה דנן, אני סבורה שלא ניתן להתעלם מכך שדרכם של התובעים אצה להם בהגשתה של
 19 התביעה, וניתן וראוי היה כי יפנו לתובע, **קודם הגשת התביעה**, בדרישה להסרת ומחיקת
 20 הטקסטים והתמונות. ויובהר, אין חובה חוקית לעשות, ושמורה לכל אדם זכות הפנייה לערכאות.
 21
 22 ואולם, בעניין זה יש לזכור כי אחד הסעדים אשר נתבעו בתחילה, הוא סעד של צו מניעה להמשך
 23 ההפרה וצו עשה לפרסום הבהרה/הודעה לעניין היצירות המופרות.
 24 מעשית, משקיבל הנתבע את פניית התובעים, על דרך של הגשת התביעה, פעל **לא לתור** לצורך הסרת
 25 התמונות והטקסטים.
 26
 27 דומה כי לעניין זה, ניתן לצפות מבעל דין סביר כי יקדים ויפנה למשנהו בדרישה פשוטה, קודם
 28 פנייה לערכאות.
 29
 30 לאחר שנתתי דעתי לכלל השיקולים הצריכים לעניין לרבות באשר לאבחנה בין התובעים בנושאים
 31 הנוגעים להיקף ומהות ההפרה, הנזק הכלכלי והשלכות מעשיו של הנתבע, אני מוצאת להורות
 32 בזאת כי הנתבע ישלם לתובעים את הסכומים הבאים:
 33

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 10-09-14605 בסלו ואח' נ' דגן

- 1 א. הנתבע ישלם לתובע 1, סכום כולל של 60,000 ₪. בעניינו של זה נתתי דעתי, בין היתר, גם
2 למספרן הרב של התמונות כהפרה אחת ובהיקף של 30,000 ₪, ומספרם הרב של הטקסים
3 כהפרה שנייה, ובהיקף של 30,000 ₪.
4
5 ב. הנתבע ישלם לתובעים 2, 4 ו-7 (לכל אחד מהם), סך של 10,000 ₪. אני מודעת להבדלים
6 הקיימים בין תובעים אלו ואולם נתתי דעתי, בין היתר, לכך שבעניינם של התובעים 2 ו-7
7 מדובר על למעלה מ-15 תמונות לכל אחד, ובעניינו של התובע 4 מדובר גם על טקסט רחב
8 היקף.
9
10 ג. הנתבע ישלם לתובע 6, סך של 60,000 ₪. בעניינו של זה מצאתי כי יש לפסוק סך של 20,000
11 ₪ בגין ההפרה של העתקת התמונות, וסך נוסף של 40,000 ₪ בגין הפרת זכות היוצרים
12 בעבודת המחקר. אציין כי לשיטתי התנהלותו של הנתבע ביחס למאמר, היא זו המעידה,
13 בעיקר, על חוסר הסבירות בדרך התנהלותו.
14
15 בנוסף, ישלם הנתבע לכל אחד מן התובעים סך של 7,000 ₪ בגין הוצאות ההליך, וזאת תוך מתן
16 הדעת להיקפו של ההליך מחד, ולעובדה כי ייצוג התובעים כולם נעשה על ידי עו"ד אחד, מאידך.
17

המזכירות תשלח העתק פסק הדין לצדדים באמצעות הדואר

- 18
19 זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום.
20 ניתן היום, כ"א אלול תשע"ג, 27 אוגוסט 2013, בהעדר הצדדים.
21

הלית סילש, שופטת

- 22
23